

været tendens til fra visse sider her i salen at gøre forsøg på at tvinge Folketinget ind i en diskussion om, hvorvidt en laserlysstråle skal være den ene slags eller den anden slags, om den skal gå lige eller skævt, om den skal være lyserød eller lyseblå, og om man må udstille hundehvalpe, grisekroppe osv.

Princippet om den kunstneriske frihed er ikke til diskussion. Den dag, det kommer til diskussion, er vi inde i en variant af det, som praktiseres i totalitære systemer, så det skal vi for enhver pris undgå.

Danmark er skævt på mange leder. Det er det også kulturelt. Derfor er det vigtigt, at adgangen til kunsten, til kulturen bliver gjort så bred som overhovedet muligt, sådan at andre end de, der på forhånd har mulighederne, økonomien, uddannelsen og traditionen, også får chancen. I denne sammenhæng er det også vigtigt at sikre en ordentlig balance mellem det, der foregår i hovedstaden, og det, der foregår derude i landet, hvor masser af mennesker bor og har deres liv.

Det er dumt at kaste foragt på kulturformidlingsprocessen. En del kunstnere gør det også. De forestiller sig, at ved at skære ned på kunstformidlingen kunne man få mere til kunstproduktionen, men problemstillingen er ikke så enkel. Vi skal huske, at masser af kulturformidling er støtte til kunstproduktionen. Der bliver ikke så lidt større muligheder for landets forfattere ved, at vi har biblioteker, Litteraturrådet osv.

Det tredje område, som jeg synes er vigtigt at hæfte sig ved her i starten, er den aktive deltagelse, foreningslivet, idrætten, dér, hvor amatører kan udfolde sig osv. I et samfund, som bliver stadig mere stillesiddende, og hvor stadig mere foregår foran skærmen, er det vigtigt, at der er oaser og gerne så mange, så grønne og så store som muligt, så envejskommunikationen kan blive afløst af steder, hvor vi kan fungere aktivt.

Vi udsættes ligesom alle andre mindre nationer for et gevaldigt pres udefra. Store multinationale giganter på tv-området og på alle de øvrige områder presser alt det, de kan, med det ene formål at tjene så mange penge, det nu er muligt. Presset øges.

Vi er her i landet kun 5 mio. mennesker til at passe på vores kunst, vores kultur og vores lille sprog. Det skal vi sørge for at gøre bl.a. ved at sikre, at børnene holdes til ilden så tidligt som muligt.

Til den kunstneriske frihed, som jeg startede med at sige lidt om, hører også en økonomisk sikring, så langt det nu er muligt, af kunstnerne. Hvis ikke den sikkerhed findes, er den kunstneriske frihed ikke total, men kun et illusionsnummer. Derfor hører den også til, og jeg håber, at vi meget snart kan komme videre med den del af opgaven.

En ordentlig bevillingspraksis, som jo er en del af det, der spørges til her i forespørgslen, er vigtig. Det vil være tosset at tage sig af alle de andre problemer, der er med kunsten og kulturen, hvis man også skulle have problemer med at få talt kolonnerne ordentligt sammen og sørge for, at bevillingspraksis er, som den skal være, kontrollen er i orden osv. Vi skal sørge for, at det fungerer, som det skal, og vi må håbe, at der er tilstrækkelig mange pernitengryede bogholdertyper, som kan sørge for den del af opgaven.

Men vi skal huske, at der ikke, sådan som det også er fremgået af den indledende del af debatten, er nogen som helst garanti for, at den måde, vi støtter kunsten på, kan række ind i fremtiden eller ind i evigheden. Hvis der bare i ny og næ er nogle af dem og noget af det, der støttes, der rækker ud over vores egen tid, skal vi være glade. Havde mon fyrst Brandenburg tænkt på, da han for flere hundrede år siden støttede Bach og lod ham skrive Brandenburgkoncerten, at mennesker her ved årtusindskiftet mange hundrede år senere ville være så vidunderligt lykkelige over den kunststøtte, den kulturstøtte, han i sin tid ydede? Der er ikke mange af slagsen. Mellemledet er vigtigt for at sikre spydspidserne. Vi kan altså ikke stille det krav, at der skal være gevinst på hele rækken, og det gælder, hvad enten vi støtter billedkunsten, musikken, teatret, litteraturen eller filmen. Indimellem kan vi være heldige, men langt fra altid. Sådan er det.

Kulturbyåret var – som ministeren nævnedes her – en kulturel kraftanstrengelse, som der er grund til at glæde sig over, og jeg synes, det var fint, at mange ministerier, styrelser, fonde og private kunne gå ind i en symbiose og få det store og flotte resultat ud af det.

Der er mange, der har kvitteret, og jeg vil gerne kvittere for to oplevelser fra det år. Da lille Tåstrup Teater ude på Hedeland fik Zubin Mehta til at opføre Verdis »Requiem«, blev der altså højere til himmelen i Danmark, end der havde været før. Og da Grønnegårds Teatret herovre på Ridebanen opførte Lulu, viste det sig altså også, at der i Danmark kan præsteres verdenskunst. Det var dejligt!